

[Imam Xomeyninin \(r.\) nzirind vhd](#)

Masir srlrd Seyid Cmalddin sdabadi v Mhmmd Abdo kimi mtfkkirir trfindn mslmanlarn birliyi n sylr balanld. Tannm insanlar slam cmiyytli boyunca bu iki nfri tqib edrk "birlik" dedilir v htta .slam mzhblri arasnda Darl-tqribi qurdular v bu sahd digr dyrli sylr gstrdilir

Arannews :Tannm insanlar slam cmiyytli boyunca bu iki nfri tqib edrk "birlik" dedilir v htta slam mzhblri arasnda Darl-tqribi qurdular v bu sahd digr dyrli sylr gstrdilir. mam Xomeyni bir nzriyyetçi, mütəfəkkir v bəyən; k fqihi v ran slam nqilabnn lideri olaraq bu mslni v onun mxtlif iqlimlrini xüsusilə diqqət nızrdn keçirirdi v praktik olaraq slam cmiyytlrind vhdin reallamas istiqamtid bir neçə addm atd

mam Xomeyni, mədəniyyət, siyasi v dini bir xüsusiyyət olaraq hm nızri, hm d praktik olaraq, ran daxilind v slam mədəniyyəti arasnda vhd mütəvəzzudunda ftva vermək kimi bzi hərəklrini canlandıraraq israr etdi. Cəmiyyət namazn canlandırmaq, Hcc zaman mədəniyyətlrind brat mslsini qaldırmaq v Beynəlxalq Qənimət Günü elan etmə bu istiqamtdki ilrdn idi

mam Xomeyninin (r.) nzirind vhdin mahiyyəti

Vhdin mahiyyəti aradmaq və nəzərə alınmayan grk onun mam Xomeyninin nzirindki xüsusiyyətlrin diqqət edilsin. Burada vhdin bzi xüsusiyyətlrin :mədəniyyət, mumi kild iar edilir

Allah ipin sarlmaq 1

mam Xomeyninin nzirind Allah ipindn baqa bir ey trafnda toplamaq yax deyildir. mam bu ayy iar edir: Həmlqlə Allahn ipin məhkəmə sarln v ayrılmayn! (Ali .mran 103) O, vhdit lahi ip sarlmaqda tkid edir

mam Xomeyninin nzirind Allah ipindn baqa bir ey trafnda toplamaq yax deyildir. Allahn ad il oxu həmin lahi ipdir v ona sarlmaq lazmdr. nsnlar vhdit dvt edin.

Dvt edin ki qrp-qrip olmasnlar. Burada iki mədəniyyət ayrmaq lazmdr
A) vhdin vətəndaş: toplamlar v rejimlr tsəvvür edilindir v zəhmətçi və sənətkarlıq

B) Vhdin mahiyyəti və zəhmətçi: məmn nzirind vhdin hqiqətini v mahiyyəti aydnladran ndir, vhdit hans istiqamtd v hans motiv v niyyətlə bəvərlidir v vhdin sas ndir? mam Xomeyninin dənəyən ncsindki vhdin sli "ilahi ip" "sarlmaq" dr. Allahn ad həmin ipdir. Yni Onun mədəniyyət hakimiyyətini v .dəyən nyan idar etməsini qbul etmə

slam mədəniyyətinin mədəniyyət mufeyi 2

slam birliyinin sas tmlrindn biri d bzn mədəniyyət mara v ya camaatn mufeyi v s. kimi rh olunan "slam mədəniyyətinin mədəniyyət mufeyi" dir. slam cmiyyətinin ictimai mufelri n vaxt tlb olunsa, kiçik frqlr asanlıqla nızr alınmamal v mufelr və nəzərə alınmayan frdi v qrup tlbli qurban verilməlidir. Bu msl dini liderlr trfindn dflrl nızrdn keçirilməlidir. Msln, mam Sadiq () bzi .rvaytlrd bu mədəniyyət mufelrini nql edir

Buna görə vhdin tbitini formaladran amillrdn biri d slam cmiyyətinin v slam mədəniyyətinin mədəniyyət mufelri, yni slam cmiyyəti daxilindki insanlarn mədəniyyət mufelridir. Birlik bu və nəzərə alınmayan siyasi bir rinq alr. Bu sbbdn vhdit sasn slami mədəniyyət v ya slam cmiyyətinin siyasi birliyi olaraq .adlandırılır, və nəzərə alınmayan birlik mədəniyyət rifah namin ld edilir

slam mslri v müqdds rit 3

slamdak vhdtn digr bir xüsusiyti d "slamn maraqlarna" v "müqdds rit" riayt etmkdir. Bu o demkdir ki, islam, islam qanunlar v qaydalar, islam vtni v islama aid olan hr ey qorunmaldr v bu yolu qorumaq ü¸ün müslmanlarn birliyi sas zrudtdir. slam torpann v ya islam qanunlarnn qorunub saxlanmasna v vhy saslanmayan birlik, mam Xomeyninin istdiyi v hqiqi vhdtdir. sas islam qorumaqdr v birlik onun reallamas

.ü¸ün bir vasitdir

mamn nzirindn görüyümüz budur ki, hr irq v etnik mnsubiyt sahib olan bütün müslmanlar v hans dild dansalar da zizdir. hmiyytli olan budur ki, slam sözünü qbul etdir v tövhid sözünü özlrin üar etdir. Bu sbbdn slam v slam milltlnin birliyini qorumaq ü¸ün birlmk lazmdr. slamn qorunmas v yaamas ü¸ün bu birlik nzriyysin kölgind vtn anlay, slam ümmtinin beynlxalq laqlri, beynlxalq forumlarda müslman öklrinin bir-birlrin kömyi getdikc daha .¸ox hmiyyt ksb edir

Ccedil;xlarda müslmanlarn bdbxtliklrinin aralarndak&

bölünmdn qaynaqlandn vurulad. Müslman xalqlar birlrk hökumtlrini bölünmlri dayandrmaa v yabanclarn maraqlarn .qorumaqdan ¸kinmy mcbur etmlidirlr

Birliyin hqiqi v saf bir formas olan slam qardal, slamn

gücünün hyata ke¸irilmsinin , yaamas v davamlln rtidir. Bel bir birlikl müslmanlarn bütün problemlri hll edilck, ¸ünki he¸ bir güc onlar v torpaqlaryla qarlaa bilmz.

:slind slam cmiyytlnin arlarnn sas müalicsi birlikdir

Faliyyt birliyi inancn vhdtnin nticsidir 4

slam nöqteyi-nzirindn inanc v bax hrktin bld¸isi v iqlandrcsdr. nam olmadan mlin mnas yoxdur. nsann niyyti il balad hr ey "mlr niyyt baldr " dir v niyytdn sonra hrkt mna tapr v niyyt insann biliyi v

dünyagörüün saslanr. Buna gör d slam mktbinin buyruqlarna sasn vahid bir dünyagörüündn balayrq v vahid bir i ¸atrq. Yni bizi ml birliyin aparann sözün v ya inamn .birliyidir

mam Xomeyni sözlrind slam ümmtin tkid edir v slam ümmti sözü özünd bu birliyi gizdir v onun ehtiyaclarndan .biridir

Camaat v lahi yardm 5

Mhur "Allahn li camaatla birlikddir" üar slam liderlrinin sözlrinin "فان يدالله مع الجماعة و اياكم و الفرقة" :trcümsidir. Msln, mam li (.s) buyurur Mclisi: 289] yni Allahn li camaat i¸indir , bölünmdn v] ayrldan ¸kinin. nsan tbqlri v qruplar olduqda bir araya glrk frd bir camaata ¸evrilir v bir camaata ¸evrilir v cmiyyt tk bir hdf v vahid bir yola balayr, dünyan idar edn nn v ilahi qanun, hdfirin ¸atmaqda müvffq olmalardr. Bli, Tanrnn dyimz nnsi v qanunu ondan ibartdir ki, bu, tk bir topluma kömk edir, ancaq bölünmnin v ayrilmann nticsi mlubiytdn baqa bir ey olmayacaqdr. Bu sbbdn hdislrd camaatla birlikd qüdrt v qüdrtinin tzahürü olan "Allahn li" tfsirindn d bhs edilmidir. mam Xomeyni, bunun hyatdak qlb il müvffqiyyt arasnda cmiyytli rasional, empirik, intuitiv v dini qaydann vhdtdi il birbaa laq olduunu da vurulayr.

rann raqla ran arasndak 8 illik müharibd qalib glmsi v ya 44 günlük müharibd Azrbaycann ialç qüvvlr iüstlmsi xalq arasndak bu birliyin nticsi idi v Allah onlara kömk etdi. Bu, frdin kollektiv gücünü digr varlqlar arasnda artrmaq üçün tkamül v tbii tbit (ilahi nn) gör d beldir; N "damlalar sel çevrilir". lbt d ki, bu msl rf varlqlar olan v al v nüfuza sahib olan insanlar üçün sas v hlledici hmiiyyt dayr, çünki dünya v axirt, din v insan cmiiyytlri dünyasnn .xeyirlri birlik v hmrylik kölgsind tmin olunur Peymbimiz (s): "Camaat mrhmt, firq zabdr" deyn rvaytlrind oxuduumuz .budur: birlik, hmrylik mrhmt v bölünm, ayrma zabdr Bu gün Qzzada az sayda müslmann Qüdsk dilrin qdr silahlanm ialç rejimin qalib gl bilmsi, bu birlikdn qaynaqlanr v slam ölklri bir olsalar v zülm dözmslr daha böyük bir qlb .qazanlacaq

;lahi v rit mrlri “vhdtin müqddsliyi” 6

mam Xomeyni baxmndan birlik v birliyi riayt etmk dini borcdur. Bu vzif - xüsusn d ümumi maraqlarn thlük olduu yerld - böyük ölçüd mcburidir v ham trfindn qbul edilir, xüsusi v kritik rtrld mam Xomeyni bel birliyin olmamasn bir nöy . "intihar" hesab edir Baqa bir yerd, "Allah ipindn yapn ..." aysin istinad edrk, birlik v vhdt riayt etmyi ilahi bir mr v frman hesab edir ki, bu kollektiv vhdt qarsn almaq v pozmaq bir .günahdr

mam Xomeyni baxmndan rit bölünmnin mlubiiyytin v birliyin qlbnin açar olduunu xatrladr. Tanr üçün birlmk xilasdr, birlik ilahi bir mrdir, bölünm bir cza v eytan mridir. Hr ks uur v firavanlq ld etmk üçün tövhid v Allaha tslim olmaq bayra altnda olmaldr. Bu, ümumi dümn olduqda xüsusil vacibdir. Bu rtrld hm al, hm d rit birliyin v bütövlüyün mümkün .qdr qorunmasn v ayrlmann qarsn alma tlb edir

(slam qardal (islam qardalna söykn vhd t 7

Qurana gör möminlr arasnda yaranan laq "qardalq" adlanan bir laqdir. Quran bu mövzuda bel buyurur: "Yaln z möminlr qardadrlar" [Hücürat: 10]. Yni möminlr qardadrlar. slam Peymbri (s), müslmanlarn qardalq v qardalq prinsipin tkid edrk Mkky hicrt etdiyi zaman mühacirlr dedi: Yni Allah sizi qarda edrk thlüksizliyiniz olan bir ev verdi. Ysrib girdikdn sonra mühacirlr v nsarlar arasnda qardalq qurdu. bn Hiamn srind qeyd olunur ki, bununla laqdar olaraq müslmanlara xitab etdi: Yni Allah yolunda v Onun üçün bir-biriniz qarda olursunuz. (ibn Hiam Bita, c.2: 146) Bel bir hrkt sasn Özü xsn mam li () il qardalq hdi balad v müslmanlar cüt .cüt qarda oldular

Buna gör qardalq sasn, ictimai maraqlar üçün xsi mqsd v mnafelr d keçmk demkdir v bir xs xsi mnafelr d qalxb .özünü cmiiyytd ritmyinc qardalq v birlik mna vermir

Vhdt, rhmtin davaml olmas v bdi sadt çatman rti 8

Vhdt v bütövlük insanlara ilahi mrhmtin, onun davamlnn v axirt d cnnt v xobxtliyin açar olmasna sbb olan amildir. Birlikl ilahi mrhmt ;insana açlr v tfriq v ixtilaf il balanr

Bəzən, ixtilaf və xüsusi mənafelər ictimai maraqların və rətin mənafelrinin yerini tutduğundan, xüsusi mənafelər hər bir fərd və qrupu və digər qrupları fərqli oldu və bəzi olaraq mənfi id etməklər qardurmalar, fəsad və cinayətlər meydana gəlir; birlikdə bir mənfi ictimai mənfi və ya rətin ya da hər ikisinin mənafeyi olaraq qəbul edilir və .korrupsiya, cinayət, uursuzluq və həssasla yer yoxdur

Birliyin yaranması və vasitə olan hüquq

mam Xomeyni tərəfindən hər cəhdən nəzəri və praktik olaraq nəzərdən keçirilməyi vacib məsələləri biri də buna nail olmaq və ləndən gələn edrək və nəhayət sləm nəqilabının qəbisi ilə buna nail oldu və hüquq tətbiq etməkdir. lətdə ki, mam Xomeyni baxımdan hüquq icraedici və vəzifəli vəzifəli olmayan bir alətdir. Yəni onun arzuolunanı, vəzifəli vəzifəli arzuolunanından əslədr. Hüququn vəzifəli vəzifəli bəzi bunlardır: cəmiyyətdə dəlilə hyata keçirilməsi, qanunların tətbiqi, sləm sisteminin qurulması, cəmiyyətin və sləm məmurlarının birliyinin qorunması .v s

Həzrət Zəhrə (s) və vəzifəli xətiblər buyurur: "məmniyyət qorumaq və .məmniyyətli insanların ayrılma birliyi və evirmək və nəzərdən keçirilməsi və məmniyyət qorumaq (arzuolunan və layiqli bir hüquq olaraq) gətirilməsi bu vəhdətin nəticəsi idi. sləm birlik hüququn qurulmasında və hüququn qurulması birliyin qorunmasında zəruri bir amildir. Bu ikisi bir-birinə bəzən. ləhi dəlil hüququn, Allahın ipin sarılmaqla və bunun davam etdirilməsi və qurulur. mam Xomeyni gətirilməsi vəzifəli vəzifəli birlik, birliyi təmin etməklər və hüquq lazımdır

:stifadə olunmuş mənbələr

Qurani Kərim 1

bn Hədid vəzifəli, bu həmid vəzifəli ibn Hib (hicri 1404). .2

.Nəhc vəzifəli Bla rəhi. Qum: Aytullah Məri Nəfi kitabxanasının nəriyyəti

.bn Həim (Bəta) bn Həim sirsisi. Beyrut: Darul kitab rəbi c 2 .3

mam Xomeyni, Ruhullah (1368) Rəsail. Qum: ismailiyan məsisi. 3 .4

c vəzifəli vəzifəli ap c.2

mam Xomeyni (1375) Qrx hədis rəhi Tehran: mam Xomeyninin sirlərinin tənzim və .5

vəzifəli ap edən məsisi yeddinci vəzifəli ap

mam Xomeyni (1378) məmniyyət şifsi. Tehran mam Xomeyninin sirlərinin tənzim .6

v vəzifəli ap edən məsisi birinci vəzifəli ap c.22

Q.İ. Pürmürçan

R-in Azərbaycan Səfirliyinin

Mədəniyyət Mərkəzinin sədri